

P.n. Vseučiliška knjižnica,
vseučilišče Ljubljana

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

„Počivališče“ — na trnju.

Kadar je človek v stiski in trpi vsled raz-
mer, ki jih ni sam zakrivil, ampak se je na-
sprotno trudil in je pomagal, da bi ne na-
stale take razmere, je najhujše, ako vidi na-
mesto prijateljev za dobrohotno in zaslužno
pomoč okrog sebe ljudi, ki se rogajo njegovi
bedi. To najhujše je njegova pekoča zavest,
da ga sramote tisti, od katerih je to najmanj
zaslužil. Tako zasmehovanje in roganje pri-
haja le od tega, kar imenujejo kulturni ljudje
surovost, ali vsaj srčno surovost, čeprav jo
izvajajo v črn, modern frak in lakaste čevlje
vtaknjena bitja. Tako zasmehovanje — dru-
gače se ne more imenovati — je buknilo pred
kratkim na dan na račun državnih uslužben-
cev. Leta 1914. se je pričelo. Državni usluž-
benec, ki je ostal na svojem mestu in ga ni
vihar nečloveške vojne potegnil s seboj v
vrtinec krvave morije, je stradal doma in
garal za dva, za tri druge, ki so bili poklica-
ni v vojno. Trpel je telesno in duševno in je
kljub znanemu razpoloženju in pritisku ta-
kratnih mogotcev vzdržal in ohranil svojo
rodno zavest, ljubezen do svojega naroda in
pomagal ne v mali meri narodu do ustva-
ritve nove, lastne države. Koliko je trpel dr-
žavni uslužbenec na frontah, v ujetništvu in
prostovoljnih legijah, tega vsaj o sam ni še
pozabil, ako so to storili morda že drugi.

Ob prevratu je bil državni uslužbenec
tisti, ki je delal dan in noč za osvobodeno do-
movino, ki je rešil ogromno premoženja pred

grabežljivostjo tujcev in ga ohranil domovini.
Državni uslužbenec je bil tisti, ki se je zave-
dal, da mora svoje noči podvojiti, potrojiti,
da ohrani svobodo, za katero je krvavel in
trpel ves narod. Delal je in trpel in molčal
med tem, ko so drugi slavili osvobodjenje in
se kopali v veselju. Razcvetelo se je verižni-
štvo, kopičilo se je bogastvo poedincu, naivni
državni uslužbenec pa je trpel in delal, čakal
in upal, da pride vendar le tudi zanj čas pla-
čila. V svoji naivnosti je mislil, da je prezgo-
daj, da bi smel priti s svojimi zahtevami.
»Italijani so pred durmi, zasedli bodo Ljub-
ljano, vse tja do Celja ali še dalje.« — skratka
»Domovina je v nevarnosti« so mu govorili,
in on je verjel in s trpljenjem in še z večjim
naporom neumorno odstranjeval nevarnosti.
Ko naenkrat te nevarnosti ni bilo več in je
izvedel doma od svoje rodbine, da je lačna
in gola, se je zavedel, da je prav za prav tudi
sam izmučen, gladen in bos. — Ozrl se je
okrog sebe in videl par svojih tovarišev v
krvi na tleh, onemogle od glada in dela. Videl
je nekaj dezertirjev, ki so bežali iz njegovih
vrst truda in trpljenja tja, kjer je bilo veselja
in zemskih dobrin v izobilju. Zgrozil se je
prvi trenotek, potne srce so se mu zaleske-
tale na čelu, iz oči pa mu je zdrsnila debela
solza preko izsušenega lica. Takrat je stopil
na plan, noseč svoje pero za ušesom, da bi
ga vsak trenotek spravil lahko zopet v tir, in
je zahteval tudi za se nekaj domovinske lju-
bezni. Dobil jo je v sladkih besedah, polnih
praznih obljub in v opozorilu na nevarnost
komunizma. Še tega je treba zatreti, država

naj se še notranje konsolidira in vse se bo
lepo uredilo. Pozabiti pa se ne sme, da je dr-
žava, katero smo stvorili prav za prav agrar-
na država in v taki, ne da bi morda ne bilo
treba državnega uslužbenca, pač pa ti najbrž
ne bodo mogli in ne smeli živeti tako kot
ostali državljani, pošteno in zadovoljno. Tako
potolažen je stopil zopet v svojo delavnico,
ves ogorčen nad notranjimi sovražniki drža-
ve, nad komunisti, socialisti, separatisti, defi-
tisti, subverzivnimi elementi itd. in jih pre-
ganjal z vsemi močmi, ki so mu ostale pri
njegovem gladovanju in revščini še na raz-
polago. Samo, da bo domovina čimprej čista
in prosta vseh svojih sovražnikov, ki komaj
čakajo prilike, da bi jo zrušili. Na »agrarnost«
države je popolnoma pozabil, mislil je samo
na njeno konsolidacijo, od katere mu je bilo
obljubljeno tudi zaslužno plačilo. V uradu
je delal vestno in neumorno in je ohranil dr-
žavno upravo čisto in svojo poštenost ne-
oskrunjeno. V prostem času je organiziral na-
rodna društva, vežbal sebe in druge in tako
priboril slavo domovini. Izdrževal je pri vsej
revščini, ki ga je tepla nebroj kulturnih, so-
cialnih in humanitarnih organizacij, brez ka-
terih bi bila naša država, kakor vsaka, mrtva
pustinja. Povsod, kjer je bilo treba dela v
korist in prosep države, je bil med pr-
i, povsod je žrtvoval svoje ostale in skromne
moči nesebično v korist splošnosti, nikjer se
ni izvršilo ničesar brez državnega uslužben-
ca. Tako je mislil, da mora biti, ker je državni
uslužbenec in je njegova dolžnost, da služi
državi v uradu in izven urada. Za državo pa

Dedni vpliv alkoholizma.

Po zakonu o podedovanosti raznih živ-
ljenskih posebnosti je lahko tudi nagnjenost
na alkoholizem dedna. Vsekakor pa to še ne
pomeni, da se morajo od roditeljev, ki pijo
alkoholne prijače in ki pijančujejo, roditi
otroci z istimi lastnostmi. Nagnjenost na pi-
janstvo in alkoholizem se tudi lahko pridobi
tekom življenja ter je zavisna od naravi živ-
čevja, ta pa zopet od ureditve one telesne
tvarine, ki se podeduje.

Pijanec je tudi lahko oni, ki ni potomec
alkoholikov. Po vplivu raznih življenskih ne-
prilik se človek lahko vda pijači in pijanstvu
brez vsake zveze z dednim vplivom enega
ali drugega roditelja. In to pijanstvo, kakor
tudi ono, kjer je izvestna nagnjenost podedo-
vana, utegne imeti težke posledice ravno za
potomstvo takih ljudi.

Vpliv pijanstva po podedovanju nagnjeno-
sti je težak in raznovrsten. Razne telesne in
duševne napake pri potomstvu alkoholikov so
dosti večje, nego bi človek sodil na prvi po-

gled. Z mnogoštevilnimi opazovanji se je
ugotovilo, da so otroci takih roditeljev, ki
uživajo mnogo alkoholnih pijač, telesno ve-
činoma slabotni, medli, slabokrvni, krčljavi in
nepravilno razviti. Nepravilna oblika lobanje,
vtisnjene prsi, strčeče lopatice, grbast hrbet,
krive noge, malokrvnost in mišična mlaha-
vost — vse to so pogostne telesne hibe, ki
jih opazamo pri otrocih alkoholikov in pijan-
cev. Taki otroci so tudi po duhu slabotni, ne-
sposobni, pogostoma bebasti, duševno v vsa-
kem oziru zaostali in moralno nizki, lažnivi,
kradljivi, podli in prihuljeni. Dogaja se celo
to, da so otroci pijanih roditeljev jako pogo-
stoma božjastni (epileptični). Vse kaže, da se
otrok celo rodi božjasten, ako se spočne, ko
je eden izmed roditeljev, večinoma oče, pi-
jan, najsi drugače tudi ni pil nobenih alkohol-
nih pijač. To pa je jako težka in neozdravna
bolezen, ki je zavisna od izvestnih hib in
nerednosti v delovanju in ureditvi živčevja.
A te hibe so zopet zavisne od onih izpre-
memb, ki jih proizvoda alkohol kot hud strup
v klični plazmi v ženskem jajcu ali moškem

semenu. Tolikanj je težak vpliv pijanstva na
možgane in živčne stanice. Na podstavi teh
izprememb v možganih in živcih se razvija
dolga vrsta duševnomoralnih nerednosti od
najmanjših, komaj opaznih — drhtivosti, pre-
občutljivosti, nagnjenosti na lažnivost, tat-
vino, obrekljivost itd. — do težkih, popolno-
ma razvitih duševnih bolezni, pregreškov in
hudodelstev.

Alkoholizem vpliva po dednosti slabo tu-
di na vse ostalo telesno življenje in na vse
dele telesa in njih opravila. Posebno težak je
njegov vpliv na spolne stanice, zlasti dokler
se še razvijajo; pozneje so odporne sile teh
organov višje.

Posledice podedovanega vpliva alkoho-
lizma so sploh jako mnoge in raznovrstne.
Pojavljajo se v telesnih, duševnih in moral-
nih nedostatkih, to je v splošni degeneraciji
potomstva alkoholnih roditeljev. Toda v kljub
temu se ne more nikoli reči, v kakšni obliki
se utegne ta degeneracija pojaviti v enem
ali drugem primeru. Točno in zanesljivo ve-
mo samo to, da ne more nikoli miniti brez

je smatral po svoji skromni učenosti celokupno ljudstvo, kakor je bil tega navajen od nekdanj. Zato je delal povsod, kjer je mislil, da gre za korist naroda in države, povsod brez ozira na politično strankarstvo. Misli je, da bo tako najbolj zadovoljil široke plasti ljudstva, da bo tako najbolj koristil narodu in državi, da bo tako prišel najlažje do svojih življenskih pravic, katere je pričakoval za vestno in pošteno izpolnjevanje svoje dolžnosti. — Toda na te pravice čaka še danes zaman, strada s svojo družino, prezeba, je strgan in bos in prenaša molče svojo nestalnost, nesigurnost v službi. Trpi in molči, ko se reducirajo njegovi, v državni službi preizkušeni tovariši največ za to, da se nadomeščajo z drugimi, ki so vse drugo prej kot državni uslužbenci. Državni uslužbenec trpi, ko vidi nešteto neupravičenih premeščenj tovarišev, za katera ni druge stvarne potrebe kot strankarska. On trpi, ko vidi, da se mu z zakonom priznane pravice odvezajo, da se mu odteguje z zakonom priznani, že itak preskromni, beraški in trdo zaslužen kos kruha, s katerim bi vsaj enkrat na mesec nasitil lačne želodce svojih, kvišku stremečih mladičev. Državni uslužbenec trpi, ko vidi, da je za vse drugo denarja dosti, le zanj je vedno prazna blagajna. Ali naj grem še dalje? Državni uslužbenec trpi na ugledu, na izgubi pridobljenih pravic, na krivični prevedbi na novi zakon, na krivični uvrstitvi na položaje, ki je prav »revolucijarno« delala v nešteti primerih. Državni uslužbenec trpi v uradu vsled neprestanih novotarij in izprememb, ki se uvajajo v upravi, ki komplikujejo poslovanje in zadovoljujejo po večini le kaprice političnih strank. Trpi in dela in še danes molči, razcapan, gladen in bos v uradu, drugod in doma, kjer prenaša z bolešjo v srcu brezkončno jadikovanje svoje žene in hiranje svoje rodbine. Trpi, ker uvidi, da romajo vse njegove neštete, upravičene prošnje za izboljšanje brez upoštevanja in prezirljivo v nikdar napolnjeni koš za papir. In tako dalje državni uslužbenec dela, trpi ob pešanju svojih moči in umiranju svojcev in molči, pričakujoč dneva rešitve. — — — — —

Prišle so volitve. Od vseh strani je dobil državni uslužbenec polno sladkih besed, mamljivih obljub, blede-zelenih brošur, kakor je blede-zelen njegov obraz in dostavek, kakor nekdanji hudič Kristus: »Ako padeš pred mene in me voliš.« — Državni uslužbenec je verjel, kakor že, ta temu, drug drugemu in je šel in je volil. — Po svojem preudarku, kakor vsi drugi. — In sedaj se je zgodil čudež, ne, kakor bi kdo pričakoval, da je tudi državnemu uslužbencu zasijal vsaj mimogrede en

škodljivih sledov, ki kvarijo red v zdravju in življenju pri vseh potomcih onih ljudi, ki so zlorabljali alkoholne pijače. Vse kaže na to, da je jakost sledov v popolni zvezi z jakostjo in količino popitih alkoholnih pijač. Z drugimi besedami: čim prej je kdo začel piti in čim več je popil alkohola, bodisi v kakršnikoli obliki, tem slabotnejši so njegovi otroci in v vsakem oziru nesposobnejši za življenje.

Vse to je zavisno, kakor je znanstveno ugotovljeno, od tega, ker alkohol mori in uničuje v ženski jajčni stanici in v moškem semenu ono tvarino, ki služi za osnovo, da se rodiljske lastnosti po dednosti prenašajo na potomstvo.

Jasno je torej, da je alkoholna pijača istotako nevarna za potomstvo vsakogar, ki jo pije, kakor za njegovo življenje, najsi se pijanstvo in alkoholizem sploh redoma ne podedujeta v strogem zmislu te besede.

sam mal žarek tople domovinske ljubezni, ne, da bi tudi on dobil nekaj priznanja, ali da bi prejel kar je že davno zaslužil in kar bi lahko zahteval že davno po vseh človeških in božjih postavah. Ne. — Sedaj se je zgodil čudež, da je prišlo nenadoma, tako hitro, kakor bi bilo naročeno in pripravljeno zanj že pred volitvami, nekaj novega, izrednega in koristnega. Koristnega pravim zato, ker je to zanj najboljša šola in najlepši dokaz, kako se pojmujejo njegove zasluge in kako uvažujejo. V zahvalo za vse njegovo delo, za vse njegovo trpljenje, za vse svoje desetletno stradanje in požrtvovalnost v korist naroda in države, namesto poštenega kosa kruha, namesto pravične ureditve službenega razmerja, namesto pravic za izpolnjene dolžnosti, ker smo pred Italijani, hvala bogu za enkrat vsaj varni, ker komunistov, socializmov itd. ni več, ali so postali vsaj nemoderni, se mu čisto na lepem brezobzirno zabrusi v obraz, da ne dobi najbrže nič, ker smo agrarna država in da ima prav za prav itak dovolj, če ne že preveč, ker so v državni službi baje največ sama počivališča. Tako mislijo kompetenti sedaj, ker niso pri volitvah v Ljubljani vsi zmagali, čeprav se ne da točno ugotoviti, ali je temu kriv državni uslužbenec ali trgovec. Ta brezobzirnost je precej kruta in se da prav lahko primerjati z uvodom navedeno srčno surovostjo.

Državnemu uslužbencu pa je postalo sedaj jasno, koliko se sme zanašati na tujo pomoč, ako še dalje tlačani kot je doslej. Zaveda se tudi, da nima pričakovati poštenega plačila za pošteno delo, dokler bo hlapčeval komurkoli. Hlapčevski duh je treba pregnati iz glave in dvigniti prapor človeškega ponosa, kateri gre vsakemu koristnemu članu človeštva, omejiti strasti egoizma in vzbuditi v sebi zavest, da brez državnega uslužbenca, zadovoljnega, poštenega in vestnega in ponosno stanovsko zavednega ni države, vredne imena. S tem pridobi državni uslužbenec na ugledu in s tem si bo z lahkoto izvojeval vse svoje pravice in ne bo treba prosjati za miloščino, ki gre le brezdelnim beračem. Do tega pa se bo povzpел državni uslužbenec le s svojo lastno močjo v svojih nepolitičnih organizacijah. Današnji čas je že tak, da hlapcev in beračev nihče ne ceni, najmanj pa političnih hlapcev, ki so v vedni nevarnosti, da padejo v nemilost gospodarjev. Zato vsi v organizacijo z resnim, iskrenim in poštenim namenom. Ako to dosežemo, smo dosegli vse in bomo onim, ki so nam odprli oči s »počivališči« vrh vsega še lahko hvaležni. — — — ič.

Dve vlogi glavnega Saveza.

Uprava Glavnega Saveza je izročila predsedniku vlade, g. Pašiću, dve vlogi. Prva vloga se glasi:

»Uprava Glavnega Saveza državnih uslužbencev je sklenila na svoji izredni seji, ki je bila 22. februarja tek. leta, da se ponovno obrne na Vas s prošnjo, da se z vso svojo avtoriteto izvolite zavzeti za to, da se brez odlašanja prične z izplačevanjem razlike v dohodkih, na katero imajo državni uslužbenci pravico za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924.

Ob tej priliki smatramo za svojo dolžnost, da poudarimo, da vlada v vseh vrstah državnih uslužbencev negotovost in razumljivo nezadovoljstvo, ker se je obračala doslej temu vprašanju tako majhna pozornost. Pravica do izplačila dolžne nam razlike ni sporna in tudi ni bila nikdar od nobene strani oporekana. Z zadovoljstvom smo bili vzeli na znanje, da ste tudi Vi gospod predsednik izjavili v drugi polovici meseca decembra, ko ste bili sprejeli našo deputacijo,

željo, da bi se to vprašanje rešilo hitro, tako hitro, da bi se že v januarju lahko pričelo z izplačevanjem razlike.

Toda doslej ne postoji še nikaka odločba vlade o izplačilu razlike. Ekonomski položaj državnih uslužbencev postaja bolj in bolj neznošen in je težji kakor je bil kdaj prej, ker trajno naraščajo cene glavnih živil; živila postajajo vse dražja kljub temu, da se jača borzijska vrednost dinarja. Pod pritiskom te pojave se lahko pričakuje, da bodo postali pri veliki večini državnih uslužbencev njihovi dohodki popolnoma nezadostni za najskromnejšo eksistenco. Ali preden bi posnemali primer Francije, ki je odobrila te dni eno milijardo in petsto milijonov frankov za povišanje plač svojih uslužbencev, moramo zahtevati, da se nam izplačajo one skromne vsote, ki predstavljajo naš pridobitni, a ne izplačani zaslužek. Z izplačilom bi bil morda ves problem izboljšanja plač odložen za neko dobo.

Naša dolžnost je, gospod predsednik, da na letni skupščini Glav. Saveza poročamo o vseh naporih, ki smo jih izvršili z ozirom na izplačilo razlike in bi nam bilo izredno prijetno, ako bi mogli skupščinarje obvestiti, da so Vaše želje in namere glede tega vprašanja, kakor ste jih bili izjavili pooblaščenim delegatom Savezovim v mesecu decembru, že postale resnica in da se je že pričelo z izplačevanjem razlike.

Druga vloga se glasi:

»Dnevnik so pred kratkim objavili seznam zakonskih predlogov, ki jih namerava predložiti vlada skupščini takoj, ko se bo konstituirala. Med temi predlogi ni predloga za izpremembo in izpopolnitev zakona o državnih uslužbencih, niti ni predloga za izpremembo uredbe za razvrstitev.

Ta pojav seveda ni ostal neopažen v širokih vrstah državnih uslužbencev in zato je bilo razpravljano o njem na izredni seji Glavnega Saveza, ki je sklenila, da se obrne na Vas s sledečo prošnjo:

Čeprav veljata zakon o državnih uslužbencih in naredba o razvrstitvi šele malo časa, vendar so se pokazali gotovi defekti in nepopolnosti, ki so bile svoječasno predmet študija posebne ankete v ministrstvu pravde. Na tej anketi je sodeloval tudi Savez z vsemi svojimi organizacijami. Na anketi je bil ves material toliko predelan in urejen, da bi se lahko sestavil predlog za izpremembo in izpopolnitev zakona in uredbe brez posebnih novih študij.

Ker želimo, da bi se čimprej dosegel ta rezultat, Vas naprošamo, gospod predsednik, da se zavzamete za to, da pride tudi predlog za izpremembo in izpopolnitev zakona o državnih uslužbencih in predlog za izpremembo uredbe o razvrstitvi pred narodno skupščino.

Stanovanja za državne uslužbence.

»Naš Glas« je bil pred kratkim poročal, da je bila Glavnemu Savezu državnih uslužbencev ugodno rešena prošnja za odstop zemljišča za zidanje stanovanj za državne uslužbence v Beogradu. Glavni Savez je bil pa tudi naprosil vlado, naj reši vprašanje stanovanjske bede za državne uslužbence v vsi zemlji. To vlogo Glavnega Saveza je izročil finančni minister v študij generalnemu direktorju državnega računovodstva dr. Dučiću ter mu naročil, da mu stavi predloge. Dr. Dučić je sedaj dovršil svojo nalogo in predložil finančnemu ministru svoj predlog za rešitev stanovanjskega vprašanja državnih uslužbencev.

Dr. Dučić izvaja v svojem predlogu v glavnem sledeče:

Stanovanjska kriza je edino zadela državne uslužbence, upokojece in upokojenke, ker se njihovi dohodki niso prilagodili vladajočim ekonomskim prilikam. Dohodki ogromnega števila državnih uslužbencev so napram sedanjim tržnim cenam življenjskih potrebščin mnogo manjši kakor so bili njihovi dohodki pred vojno. Doklada za stanovanje je absolutno nezadostna.

Ako se računa, da imamo okoli 80.000 državnih uslužbencev in upokojecev, ki bi potrebovali od države stanovanje, ker je stanarina, ki jo dobivajo od države, nezadostna, in ako se računa, da bi veljala zgradba stanovanja z 2 do 4 prostori brez nakupa zemljišča 70.000 do 200.000 dinarjev, tedaj se vidi, da bi veljala zidava stanovanj za vse potrebne državne uslužbence in upokojece blizu deset milijonov dinarjev. Za tako ogromen izdatek ni mogoče najti pokritja v budžetskih izvorih, a še manj bi bil ustvarljiv načrt, da bi se za ta izdatek dobilo posojilo v tujini. Vsled tega je treba računati z realnimi činjenicami in gledati, da se državne finance ne obremene preveč.

Stanovanjska kriza, v kateri so državni uslužbenci, bi se morda rešila zato najboljša na ta način, ako bi se izpopolnila uredba o Savezu nabavljajalnih zadrug z novim odstavkom o zadrugah za zgradbo cenih stanovanj. Odredbe tega odstavka bi morala ugotoviti pogoje za osnivanje takih zadrug, dalje višino in število deležev, minimalno število združnikov, višino obrestne mere za združnika in hipotekarna posojila, olajšave, veljavne, da bi postali združniki lastniki stanovanj, določiti število krajev, v katerih bi Savez pomagal svojim gradbenim zadrugam ali kjer bi sam postavil hiše itd.

Glede pridobivanja sredstev za zgradbo stanovanj za državne uslužbence predlaga dr. Dučić, da naj se podaljša veljavnost čl. 70., točke 3., uredbe o Savezu Nabavljajalnih zadrug še za deset let in vsi dohodki, pridobljeni na ta način, naj se uporabijo izključno le za zgradbo stanovanj. V teku prvih let naj bi se pomnožila ta sredstva še z rednimi proračunskimi dotacijami po najmanj 30 milijonov dinarjev. Ta vsota predstavlja malo manj od ene šestine celokupnega izdatka za stanarino državnim uslužbencem. Obrestna mera, po kateri bi kreditiral Savez zadrugam, ne bi smela biti višja od 4%. Na tej bazi bi se računala tudi stanarina v združniških zgradbah. Samo pod temi pogoji bi postala stanovanja za državne uslužbence cena.

Osobje prometnega ministrstva ne bi moglo priti v Savez, zanj bi bilo treba podvzeti druge mere. Prometno ministrstvo samo bi se brigalo za svoje osobje na ta način, da bi osvobodilo stanovalce vse one vagone, ki služijo še danes za stanovanja ter bi vrednost teh vagonov vneslo v svoj proračun za gradnjo stanovanj za svoje osobje. Po dobavljenih podatkih stoji sedaj na raznih progah 1420 vagonov, ki se uporabljajo za stanovanja; od tega števila je le 120 vagonov ozkotirnih železnic. Ako računamo, da je vrednost enega vagona 180.000 do 200.000 dinarjev, tedaj je vrednost voznega parka zmanjšana za 250 do 280 milijonov dinarjev. Izguba je ogromna, ker prinaša vsak vagon, ako je v prometu, 500 dinarjev dnevno. Tedaj predstavlja vagon večjo vrednost kakor stanovanje. Potrebno je torej, da se vsi vagoni, ki služijo sedaj kot stanovanja prometnemu osobju, uporabljajo le za svoj prvobitni namen, a njihova vrednost naj se uporabi za zgradbo stanovanj.

Dokler se vse to ne uredi, je treba povišati stanarino ali pa reducirati veliko število državnih uslužbencev, med katerimi jih je mnogo popolnoma nepotrebnih.

Razvrstitev državnih uslužbencev in državni svet.

Pod gornjim naslovom priobčuje beograjska »Politika« z dne 27. februarja sledeča izvajanja:

Izvršena razvrstitev državnih uslužbencev od strani nekaterih komisij, ki so različno tolmačile in uporabljale novi zakon o razvrstitvi, je izzvala razumljive pritožbe mnogih uslužbencev, ker so bile njihove pravice z razvrstitvijo prav občutno kršene. Vsled prizadetih krivic zahteva mnogo zavodnih in kvalif. uradnikov pokojnino, ali pa zamenjujejo drž. službo s privatno. Edini način za rehabilitacijo in eventuelni njihov povrtek v državno službo je bila pritožba na državni svet kot najvišjemu administrativnemu sodišču proti odločbam o razvrstitvi. Pritožbe, ki so tako prihajale v toku prejšnjega leta državnemu svetu, so dosegle neverjetno število — 30.000! Vsi pritožniki so seveda pričakovali, da bo državni svet čimprej rešil njihove zadeve. Toda to se ni zgodilo. V vrstah teh državnih uslužbencev je nastalo vsled tega izvestno razočaranje. Smatrali so namreč, da drž. svetniki, katere že sam zakon uvršča, enostavno nočejo, da bi čimprej ugodili upravičenim pritožbam uradnikov in zato so večkrat protestirali vsled prepočasnega reševanja. Nekateri so tudi mislili, da morda čaka državni svet na gotove izpremembe v zakonu o civilnih državnih uslužbencih. Ako bi mogoče tudi bilo tako, je treba poudariti, da je naloga državnega sveta, da rešuje o sedanjem stanju brez obzira na izpremembe, ki lahko pridejo.

Negotovost, v kateri živi tako veliko število drž. uslužbencev, vpliva v istini skrajno slabo na nje. Za čas, dokler ne reši državni svet njihove pritožbe, ne vedo, na čem da so in ne morejo napraviti ničesar za izpremembo svojega položaja. Razlog, zakaj niso njihove pritožbe do danes še rešene, je sledeči: V državnem svetu je danes enako število osebja, kakor ga je bilo leta 1922. Ko pa je bil uveljavljen zakon o civilnih državnih uslužbencih, se je pa posel državnega steva povečal najmanj desetkrat in zato je državni svet v fizični nemogočnosti, da bi hitro reševal pritožbe. Ako bo ostalo število osebja v državnem svetu tudi še vnaprej isto kakor je sedaj, tedaj — po izjavah državnih svetnikov samih — bodo morali čakati pritožniki, da se rešijo njihove zadeve, ne eno leto, temveč dve leti in tudi tri leta. Državni svet intenzivno rešava pritožbe, ali kljub temu gre reševanje počasi. Gre torej pred vsem za to, da se poveča število osebja v državnem svetu.

VESTNIK.

Društvo pisarniških uradnikov za Slovenijo opozarja vse svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 15. marca 1925 ob 8. uri 30 min. v salonu hotela »Miklič« poleg južnega kolodvoza v Kolodvorski ulici z običajnim dnevnim redom. Udeležba obvezna. — Za odbor: Predsednik Rus, tajnik: Mislej.

Odmevi... Z ozirom na članek v »Jutru« z dne 24. januarja je prejelo uredništvo mnogo pisem, ki izražajo ogorčenje »ponižanih in razžaljenih« državnih uslužbencev. Učinek »Jutrovega« članka je baš nasproten, kakor ga je bila pričakovala stranka, katere glasilo je »Jutro«. Državni uslužbenci se niso prestrašili grožnje, temveč se jim je vzbudila samozavest. »Navedem le nekatera najbolj značilna mesta iz pisma: »Jutrov članek z dne 24. februarja naj si obesi vsak državni uslužbenec nad posteljo, da bo zjutraj in zvečer razmišljal o tem, kam zavede slepa strast za pridobitev oblasti in moči stranko, ki oznanja demokracijo.« — »Ali smo sužnji stranke ali smemo biti svobodni državljani, čeprav smo le državni uslužbenci? Izvršu-

jemo vestno svoje dolžnosti, plačujemo davke itd., ali najprimitivnejša pravica, da smemo po svojem prepričanju izvrševati pravico, ki nam jo daje ustava, se nam odreka in se nam preti z odpustom iz državne službe, ker 8. februarja nismo priznali dogem gotove politične stranke, ki menda še ni istovetna z državo.« — »V imenu mnogih državnih uslužbencev se Vam zahvaljujem, da ste s člankom »Brez krinke« zavrnili »Jutrove« brezobzirne grožnje. Državni uslužbenci bomo slej ko prej izpolnjevali zvesto vse zakone in zato si ne damo vzeti najvišjega zakona, zakona svoje vesti in ne bomo zaradi svoje službe nikomur hlapčevali. V svojem boju za človeka vredno življenje se ne smemo opirati na nobeno politično stranko, ker naša služba državi tega ne dopušča. Naše izvenslužbeno življenje in udejstvovanje si pa pač smemo uravnati tako, kakor nam to velewa naše pošteno prepričanje. Za sklede leče se ne bomo prodajali.« — »Defetist je oni, ki hoče z nasiljem prodreti, kar samo nasilje ruši družbi in državi temelje. Legalen boj, kakršnega vodijo državni uslužbenci in kakršnega je vedno zagovarjal »Naš Glas« ni defetizem in v očeh uvidnih ljudi nikdar ne bo, če »Jutro« to tudi vsak dan servira.«

Upravni odbor Glavnega Saveza je imel v torek, 3. marca, sejo, na kateri se je v glavnem razpravljalo o vprašanju zidanja stanovanj za državne uslužbence. Poedini govorniki so zlasti naglašali potrebo, da bi se ustanovile po vseh večjih mestih kreditne zadruge državnih uslužbencev z namenom, da zidajo cene stanovanjske hiše. Te zadruge naj bi se združile v poseben Savez, ki naj bi sodeloval v najtesnejši zvezi z Glavnim Savezom državnih uslužbencev, s Savezom nabavljajalnih zadrug in z zadrugo za zidanje cenih uradniških hiš v Beogradu, ki je bila ustanovljena pred 2 leti. Definitivnih sklepov ni bilo na seji, ker je dobil odbor nalog, da prične razgovore s Savezom nabavljajalnih zadrug.

Hišni posestniki za povišanje stanarine državnim uslužbencem. Delegati Udruženja hišnih posestnikov so bili 2. marca pri finančnem ministru dr. Stojadinoviću z namenom, da ga seznanijo s svojim predlogom za rešitev vprašanja o stanovanjih s posebnim ozirom na najemnike, ki so državni uslužbenci. Delegati so podarjali zlasti težko stališče revnejših posestnikov hiš, katere najtežje obremenjuje zakon o stanovanjih, ker stanujejo pri njih v veliki večini državni uslužbenci. Ti pa niso v stanju, da bi plačevali visoke najemnine. Zato so predložili delegati ministru kompromisno rešitev, ki obstoji v tem, da naj bi finančni minister povišal državnim uslužbencem stanarino. Tako bi bili državni uslužbenci v stanju, da plačujejo višje najemnine. Pokritje bi se dobilo po predlogu hišnih posestnikov na ta način, da bi se uvedla neka nova vrsta davkov; davek naj bi bil razdeljen na vse v sorazmerju z njihovim premoženjskim stanjem. Po mišljenju hišnih posestnikov bi bila na ta način država pridobila. Delegatje so izjavili, da bi o temu načinu rešitve stanovanjskega vprašanja predložili detajliran predlog. Finančni minister je izjavil delgom, da on ni merodajen za rešitev tega vprašanja in je napotil delegate k ministru za socialno politiko.

Fond za zgradbo stanovanj za drž. uslužbence. Glede predloga, o katerem prinašamo poročilo na drugem mestu, da bi se ustvaril fond za zgradbo stanovanj za državne uslužbence na ta način, da bi se stekal vanj enprocentni odtržek od državnih dobav, ki pripade sedaj Savezu nabavljajalnih zadrug, je izjavil finančni minister, da ne more osvojiti tega predloga. Za ustvaritev tega predloga bi bilo treba podaljšati važnost uredbe o Savezu nabavljajalnih zadrug. Ta uredba preneha veljati v letošnjem decembru, a finančni minister trdi, da bi njeno podaljšanje značilo kršitev zakona. Poleg tega je mnenje finančnega ministra, da enprocentni odtržek pomenja le podražitev nabav, ker liferantje vnašajo ta odtržek v svoje kalkulacije. On smatra, da ima država letno vsled tega najmanj 50 milijonov dinarjev škode in je škoda večja kakor korist. Čeprav je finančni minister odbil ta način osnivanja fonda za zgradbo stanovanj, s tem neče odpraviti tega vprašanja z dnevnega reda. Po njegovem mnenju je treba najti drug način, ki bi rešil zaenkrat to vprašanje le v manjšem obsegu.

Bogastvo državnega posestva Belje. Finančno ministrstvo je bila razpisalo preteklo leto licitacijo za oddajo državnega posestva Belje v

najem. Prijavilo se je osem ponudnikov. Največja ponudba z letno najemnino 53 milijonov dinarjev je prišla od nekega češkoslovaškega društva iz Bratislave. Komisija, ki je pregledovala ponudbe, je konstatirala, da vsote, ki so bile predlagane, niti približno ne odgovarjajo vrednosti letnih dohodkov, ki jih je mogoče dobiti od državnega posestva Belje. Zato je država pridržala eksploatacijo Belja za sebe. Prejšnja leta je prinašalo to posestvo le male dohodke, prošlo leto so pa znašali ti dohodki 50 milijonov dinarjev. Največji dohodek daje tovarna za sladkor, ki je izdelala 1500 vagonov sladkorja. Velike dohodke daje tudi pšenica; ti dohodki pa preteklega leta niso bili tako veliki, ker ni pšenica dobro obrodlila. Ako bo v tekočem letu povojna žetev, tedaj se bodo povišali dohodki posestva do 80 milijonov dinarjev.

— TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odsej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovelše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: »Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

Originalne (prave) potrebščine za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, pivoščeni papir, podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica.

Neprekosljivi so le EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.

Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
trrdka

M. Tičar, Ljubljana.

„Aikadont“
zobna pasta.

Glavna zaloga drogerija.

Anton Kanc, Ljubljana.

Krojaštvo Fran Iglič Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.
Izdelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovjšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Na obroke.

manufakturo in konfekcijo
perilo etc., obleke po mer
za gospode in dame iz la-
stne prvovrstne krojačnice,
dobite proti ugodnemu od-
plačevanju na obroke edino
le pri trrdki

Davorin JOHAN in drugovi
družba z o. z.

MARIBOR, pisarna: Gregorčičeva ul. 1

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinković nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

čevlje, nogavice, moške klo-
buke kupite najceneje pri
trrdki

Anica Traun
Maribor
Grajski trg 1. Grajski trg 1.

ALBERT VICEL
trgovina mešanega blaga
(steklene, porcelanate, majo-
lične in emajlove posode)
MARIBOR
Glavni trg 5. Glavni trg 5

Pouk v vezenju brez p. ačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Na veliko Telefon 913 Na malo

Najboljši
šivalni stroj je
edino le

Josipa Petelinca
znamka
Griffner in Adler
za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščini

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
Prvovrstno blago in zmerne cene.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spo-
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Selenburgova ul.

Za nakup obleke
in perila se priporoča trgovina

J. N. Šoštaric, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13

Trgovina z modnim, manufakturnim, suk-
nenim in platnenim blagom, perilom
konfekcijo in pleteninami.

Priporočase

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimber-
škega in galanterijskega blaga
na veliko in malo.

Velika zaloga volne za ple-
tenje jumperjev, nogavic itd.

Cene nizke — postrežba točna.
Ljubljana, Mestni trg 20.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Razširjajte „NAS GLAS“

Modna in športna trgovina
za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Telefon int. 438.

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

B. Veselinović & Komp.
v Mariboru, Gosposka ul. št. 26.

Da bi cenj. občinstvo spoznalo naše dobro
blago, katero prodajamo po stalno solidnih cenah,
vpeljali smo v naš trgovino „Brezplačno loto-
rijo“, potom katere je mogoče, da dobi kupec
lepo darilo, ne da bi kaj žrtvoval. Kdor torej
kupi na enkrat ali v prestedkih blaga za
Din 250.—, dobi brezplačno po 1 srečko, s
katero ima pravico igrati na tej loteriji pri
zgoraj označen trrdki, kakor hitro je prodanega
blaga za omenjeno število srečk.

Ta loterija ima 1600 srečk s 720 dobitki.
Dan srečkanja se pravočasno objavi.

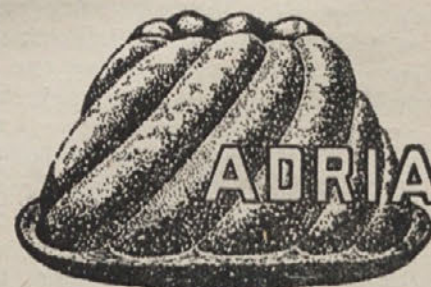
Žrebanje pod kontrolo dr. V. Pfeiferja!
Dobitki: 1 kompletna spalna soba, 2 dobitka
po 1 oman, 2 dobitka po 3 m volnenega blaga,
10 dobitkov alumin. posode in še 705 raznih dru-
gih dobitkov.

Kupujte

vedno samo

pri onih trrdkah
svoje potrebščine,

ki inserirajo v
„Našem Glasu“.

Prašek za pecivo
vanilin sladkor

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata se pri nabavi spomladanskega in letnega blaga. Vedno
v zalogi perje in puh od najcenejše do najfinije vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Franjo Majer,

Maribor, Glavni trg 9

Zaloga manufakturnega blaga,
sukna in svile.

Nabavljalna zadruga državnih
nameščencev v Ljubljani

Najcenejši nakup banaške moke, slad-
korja, kave, olja, masti, riža, testenin,
pralnega in toaletnega mila, južnega
sadja, dišav ter vseh vrst špece-
rijskega in kolonijalnega blaga.

Vedno
najnižje
cene!

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.